

kładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględniając potrzebę zapewnienia przejrzystości planów kont oraz charakter działalności prowadzonej przez te podmioty i jednostki. Na wymienione w tym rozporządzeniu podmioty oraz jednostki nałożony został również obowiązek respektowania postanowień zawartych w rozporządzeniu Ministra Finansów z 30 marca 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu ustalania wartości zobowiązań zaliczanych do państwowego długu publicznego, długu Skarbu Państwa, wartości zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji.

Ponadto kierownicy części wskazanych jednostek (np. oświatowych jednostek budżetowych) powinni w trakcie opracowywania zasad (polityki) rachunkowości uwzględnić zasady określone w rozporządzeniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 29 października 2008 r. w sprawie sposobu ewidencji materiałów bibliotecznych.

Organy podatkowe jednostek samorządu terytorialnego (dalej: JST) oraz organy podatkowe podległe Ministrowi Finansów – oprócz ogólnych zasad wynikających z uor i podanych rozporządzeń – zobligowane są również do stosowania odrębnych zasad określonych w następujących aktach prawnych, uwzględniających potrzebę zapewnienia przejrzystości planów kont oraz charakter działalności prowadzonej przez te organy, tj. w:

- rozporządzeniu Ministra Finansów z 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego,
- zarządzeniu nr 54 Ministra Finansów z 23 grudnia 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości i planów kont dla organów podatkowych podległych Ministrowi Finansów, w zakresie poboru i rozliczenia podatków, opłat, wpłat z zysku przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa oraz innych niepodatkowych należności budżetowych, do których ustalania lub określania są uprawnione organy podatkowe.

Pozostałe **akty normatywne odnoszące się do zasad (polityki) rachunkowości** to:

- ustawa z 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach,
- ustawa z 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane,
- ustawa z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych,
- ustawa z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa,
- ustawa z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego,
- rozporządzenie Ministra Finansów z 7 grudnia 2010 r. w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,
- rozporządzenie Ministra Finansów z 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej,
- rozporządzenie Ministra Finansów z 4 marca 2010 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych,
- rozporządzenie Ministra Finansów z 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych,

- rozporządzenie Rady Ministrów z 10 grudnia 2010 r. w sprawie Klasyfikacji Środków Trwałych (KŚT),
- rozporządzenie Rady Ministrów z 21 maja 2010 r. w sprawie sposobu i trybu gospodarowania składnikami rzeczowymi majątku ruchomego, w który wyposażone są jednostki budżetowe,
- rozporządzenie Ministra Finansów z 28 grudnia 2011 r. w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego,
- komunikat nr 10 Ministra Finansów z 18 maja 2010 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie niektórych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Jednostki obowiązane są stosować przyjęte zasady (politykę) rachunkowości, rzetelnie i jasno przedstawiając sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy (art. 4 ust. 1 uor). Jednostka może w ramach przyjętych zasad (polityki) rachunkowości **stosować uproszczenia**, jeżeli nie wywiera to istotnie ujemnego wpływu na realizację tego obowiązku (art. 4 ust. 4 uor).

Przyjęte zasady (politykę) rachunkowości należy **stosować w sposób ciągły**, dokonując w kolejnych latach obrotowych jednakowego grupowania operacji gospodarczych, wyceny aktywów i pasywów, w tym także dokonywania odpisów amortyzacyjnych lub umorzeniowych, ustalania wyniku finansowego i sporządzania sprawozdań finansowych tak, aby za kolejne lata informacje z nich wynikające były porównywalne. Wykazane w księgach rachunkowych na dzień ich zamknięcia stany aktywów i pasywów należy ująć w tej samej wysokości, w otwartych na następny rok obrotowy księgach rachunkowych (art. 5 ust. 1 uor).

**Każda jednostka**, zgodnie z art. 10 ust. 1 uor, **powinna posiadać dokumentację opisującą w języku polskim przyjęte przez nią zasady (politykę) rachunkowości**, a w szczególności dotyczące:

- 1) określenia roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych;
- 2) metod wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego;
- 3) sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych, w tym co najmniej:
  - zakładowego planu kont, ustalającego wykaz kont księgi głównej, przyjęte zasady klasyfikacji zdarzeń, zasady prowadzenia kont ksiąg pomocniczych oraz ich powiązania z kontami księgi głównej,
  - wykazu ksiąg rachunkowych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera – wykazu zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na informatycznych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,
  - opisu systemu przetwarzania danych, a przy prowadzeniu ksiąg rachunkowych przy użyciu komputera – opisu systemu informatycznego, zawierającego wykaz programów, procedur lub funkcji, w zależności od struktury oprogramowania, wraz z opisem algorytmów i parametrów oraz programowych zasad ochrony danych, w tym w szczegól-

ności metod zabezpieczenia dostępu do danych i systemu ich przetwarzania, a ponadto określenie wersji oprogramowania i daty rozpoczęcia jego eksploatacji;

- 4) systemu służącego ochronie danych i ich zbiorów, w tym dowodów księgowych, ksiąg rachunkowych i innych dokumentów stanowiących podstawę dokonanych w nich zapisów.

**Ustalenie w formie pisemnej i aktualizowanie dokumentacji opisującej w języku polskim przyjęte przez jednostkę zasady (politykę) rachunkowości należy do obowiązków kierownika jednostki** (art. 10 ust. 2 uor). Natomiast zgodnie z art. 10 ust. 3 uor, w sprawach nieregulowanych przepisami uor, przyjmując zasady (politykę) rachunkowości, jednostki mogą stosować krajowe standardy rachunkowości wydane przez Komitet Standardów Rachunkowości. W przypadku braku odpowiedniego standardu krajowego jednostki inne niż sporządzające sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości, Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej oraz związanymi z nimi interpretacjami, ogłoszonymi w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej, mogą stosować Międzynarodowe Standardy Rachunkowości.

## 2. Zarządzenie w sprawie ustalenia zasad (polityki) rachunkowości z załącznikami

Wydanie zarządzenia w sprawie ustalenia, w tym również aktualizacji, zasad (polityki) rachunkowości należy do obowiązków kierownika jednostki, na co wskazuje art. 10 ust. 2 uor. Co prawda, **zasada ciągłości** wymusza na jednostce stosowanie wybranych i przyjętych przez nią zasad (polityki) rachunkowości, jednak stworzenie takiej polityki rachunkowości, która nie będzie poddawana aktualizacjom w trakcie całego cyklu funkcjonowania jednostki, w praktyce jest niemalże niemożliwe. Stąd w zdecydowanej większości jednostek dochodzi do zmian w zakresie przyjętych zasad (polityki) rachunkowości, co najczęściej wynika z obowiązku będącego skutkiem modyfikacji przepisów o rachunkowości lub z utraty prawa do stosowania dotychczasowych uproszczeń, lub też z decyzji kierownika jednostki podjętej z zachowaniem przysługujących mu uprawnień.

**Zmian w zasadach (polityce) rachunkowości powinno się dokonywać każdorazowo ze skutkiem od pierwszego dnia roku obrotowego.**

Prezentujemy przykładowy **wzór zarządzenia** kierownika jednostki ustalającego zasady (politykę) rachunkowości. Po uwzględnieniu specyfiki każdej jednostki oraz przyjęciu indywidualnych rozwiązań wzór może być pomocny przy opracowywaniu nowych zasad (polityki) rachunkowości, aktualizacji dotychczas obowiązujących w przypadku wystąpienia m.in. zmian w zasadach ewidencji operacji gospodarczych lub w zasadach prowadzenia gospodarki finansowej czy też w sprawozdawczości.

## Wzór. Zarządzenie w sprawie ustalenia zasad (polityki) rachunkowości

Zarządzenie nr ...../.....

Kierownika ..... (nazwa jednostki)

z dnia .....

w sprawie ustalenia zasad (polityki) rachunkowości w ..... (nazwa jednostki)

Na podstawie art. 10 ustawy z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 330 z późn.zm.) i zgodnie z art. 40 ustawy z 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 885 z późn.zm.), rozporządzeniem Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (j.t. Dz.U. z 2013 r. poz. 289), rozporządzeniem Ministra Finansów z 30 marca 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu ustalania wartości zobowiązań zaliczanych do państwowego długu publicznego, długu Skarbu Państwa, wartości zobowiązań z tytułu poręczeń i gwarancji (Dz.U. Nr 57, poz. 366), rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z 29 października 2008 r. w sprawie sposobu ewidencji materiałów bibliotecznych (Dz.U. Nr 205, poz. 1283), rozporządzeniem Ministra Finansów z 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. Nr 208, poz. 1375), zarządzeniem nr 54 Ministra Finansów z 23 grudnia 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości i planów kont dla organów podatkowych podległych Ministrowi Finansów, w zakresie poboru i rozliczenia podatków, opłat, wpłat z zysku przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek Skarbu Państwa oraz innych niepodatkowych należności budżetowych, do których ustalania lub określania są uprawnione organy podatkowe (j.t. Dz.Urz. MF z 2012 r. poz. 55) oraz w związku z art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości zarządzam, co następuje:

### § 1

Ustalam i wprowadzam do użytku wewnętrznego zasady (politykę) rachunkowości w ..... (nazwa jednostki) – stanowiące **załącznik** do niniejszego zarządzenia.

## § 2

Przestrzeganie i ściśle stosowanie zasad (polityki) rachunkowości, o których mowa w § 1, zapewnia prawidłowe funkcjonowanie gospodarki finansowej oraz własną ochronę majątku jednostki.

## § 3

Nieprzestrzeganie zasad (polityki) rachunkowości, o których mowa w § 1, stanowi naruszenie obowiązków służbowych.

## § 4

Zobowiązuję wszystkich pracowników ..... (*nazwa jednostki*) właściwych merytorycznie, z tytułu powierzonych im obowiązków służbowych, do zapoznania się z zasadami (polityką) rachunkowości, o których mowa w § 1, oraz przestrzegania w pełni zawartych w nich postanowień.

## § 5

Zobowiązuję kierowników poszczególnych komórek organizacyjnych ..... (*nazwa jednostki*) do zapoznania z treścią zasad (polityki) rachunkowości, o których mowa w § 1, wszystkich podległych pracowników wykonujących zadania określone w zakresach czynności.

## § 6

Traci moc Zarządzenie nr .../... Kierownika ..... (*nazwa jednostki*) z dnia ..... w sprawie ..... z późniejszymi zmianami (*ewentualnie*).

## § 7

**I wariant:** Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia ..... r.

lub

**II wariant:** Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania z mocą obowiązującą od 1 stycznia ..... r.

.....  
(*kierownik jednostki*)